

Dr. Bedő Albert: Az Országos Erdészeti Egyesület alakulásának idejéből III.

Nagyon könnyűnek nem ígérkezett ennek a tervnek megvalósíthatása, mert ha kedvezett is a régi egyesület erejének és emberei befolyásának a politikai állapottal összefüggő hanyatlása s ha vérmes érzéssel számítva remélhettünk is a közgyűlésre magunkon kívül 20-25 olyan embert, aki biztosan velünk szavaz, azért mégis erősen kellett félni és tartani attól, hogy a politikai események kedvezőtlen fordulatával vagy helyesebben írva, az osztrák seregek győzelme esetén, minden reményünk füstbe mehet.

kálnoki Bedő Albert

Ki merészelt volna akkor gondolni, hogy a chlumi ágyuk és fegyverek füstje csatavesztő ködöt alkosson! A gondviselés azonban segítségünkre jött és amennyire a közvélemény előbb, országos köztudomás szerint is, bizonyosnak tartotta, hogy a háborúba keveredett Osztrák Monarchia, ha győztesen kerül ki a küzdelemből, minden magyar reménységet a katonai hatalom szuronyaira hány, annyira biztosabbá lett minden nemzeti alkotás és törekvés sorsa, midőn július 3-án a königgrázi nagy csatában (három osztrák tábornagnak és pedig a német *gróf Thannak*, a magyar *Festeticsnek* és a szláv *Mollinátynak* Benedek fővezér parancsaival ellenkezőleg követett, de annak tévedéseit még súlyosbító intézkedéseik segítségével) ellenségünk lett a győztes.

Így bár sok magyar ifjúnak vére árán és sok magyar család életének megszorításával, a sírva-vigad rendjén ismét reményt nyert a nemzet arra, hogy óhajtsái teljesülni fognak, s ezzel a magyar erdészeti ügyek iránt érdeklődő s azoknak előbbre viteléért buzgó kitarással dolgozó kis csoport tagjainak reménysége is jóval nagyobbra nőtt, mert mindannyiunk előtt nyilvánvalóvá lett, hogy most már kedvezőbb körülmények között van kilátásunk a régi egyesület kielégítő újjáalakítására. Amint pedig a mi reményünk nőtt, úgy vesztették lábuk alatt a talajt azok, akik a régi irányt szerették volna fenntartani. A Losoncra szeptember 2-8. napjaira kitűzött közgyűlés sikerében való reménység még a Königgráz után jött birodalmi felfordulás után sem kecsesgetett azzal, hogy ott czélunk elérhető lesz, s ezért felhasználva a reánk nézve is bekövetkezett nagy politikai fordulatot, mely az országban annak nyomában keletkezett, hogy a király Königgráz után a haza bölcsét, *Deák Ferenczet* a kiegyezés ügyében magához hívatta, a vidéken való gyűlés tartását mellőzni helyesebbnek tartottuk, s arra az útra kellett térnünk, mely az ország fővárosában meginduló nemzeti tevékenység színhelyét az újjáalakítás helyéül is alkalmasabbnak jelezte.

Ebből kifolyólag feladatunk volt a választmányi tagokat arra bírni, hogy a Losoncra meghívott közgyűlés elnapoltassék s lehetőleg úgy, hogy az új gyűlésnek helye és ideje az elnapolás elhatározása alkalmával ne mondassék ki. A választmányi ülés a pozsony-virágvölgyi ütközet napján, június 22-én beállott 5 napos fegyverszünet és erre következő békekötési tárgyalás megkezdése után, augusztus 12-re lett összehívva s ekkor, noha az ülésen a titkáron kívül egyetlen olyan választmányi tag sem volt, ki az új iránnyal rokonszenvezett volna, de máskülönben is mind szomorkodva sajongtak a monarchiát ért nagy csapás felett, mégis azért, mert az illető tag urak maguk sem igen kívántak a tősgyökeres magyar városba menni, kérésre csupán a közgyű-

lés egyszerű elnapolását mondták ki, mellőzték a Pozsonyban való megtartásról is gondoskodni s ezzel szabadabb értelmezést engedtek arra, hogy a közgyűlés most már Pestre is összehívható legyen, ami az új irány buzgó hívének, *dr. Bartha Bélának* indítványára, a november 4-én tartott újabb választmányi ülésen tényleg meg is történt.

Elérkezett tehát az a néhány hétre terjedő utolsó időszak, melynek derűje alatt a magyar erdészet jövőjének megállapítása érdekében annak hívei által kifejtett munkásságnak sikerét a szűk körre terjedő erő utolsó megfeszítése által láthatóvá és biztosítottá kellett tenni. Az országgyűlés tárgyalásainak újabb megkezdése alapján az alkotmányos élet bírhatása felett érzett öröm egyre hangosabb dobogásra tüzelte a magyar hazafiak szívét, s ez minket is bátorító bizalommal serkentett arra, hogy a december 9-re Pestre a magyar gazdasági egyesület tanácstermébe összehívott egyheti közgyűlésre fokozott odaadással és szorgalommal készítsük elő az újjáalakítás lehetőségét.

A levelek és személyes kérések, melyek azokhoz lettek intézve, kiknek a gyűlésen való megjelenését remélhettük, s kiknél a hozandó határozatokra biztos szavazatokat számítottunk, még november vége felé sem hoztak kedvezőbb helyzetet, mert személyes megjelenésük feltétlen biztosságát nem sokan ígérték meg.

A helyzet ez állapota éppen nem adott békés alvásra való lelki nyugalmat, mert egy németnyelvű akkori gazdasági bérlő, aki később a decemberi gyűlés résztvevőit deczembristáknak, a hozott határozatokat sietős meglepetés szüleményének, s alkotásunkat rövid életűnek jelezte, a magánszolgálat köréből a német irányzat híveinek velünk való ellenkezéséről kezdett beszélni, s minthogy a Pesthez közelebb lévő vidék magánuradalmainál, melyekhez akkor még a báró Sina-féle gödöllői uradalom is tartozott, több olyan erdész volt, ki a németnyelvű egyleti működést nem kifogásolta, s nem nagy nehézséggel utazhatott volna Pestre, tartani lehetett attól, hogyha ezekből többen összeverődve eljönnek a közgyűlésre, s ott sem lennének hozzájuk való csatlakozásra bírhatók, az újjáalkotás megvalósulása elhalasztást vagy éppen hajótörést szenvedhet. Erre való figyelemmel történt aztán, hogy e sorok írója, abból a czélból, hogy az idegenkedőket ellensúlyozza, s a közfigyelmet azoknál, akiknél rokonszenven lehet a nemzeti érdekű közgazdasági törekvések iránt, felkeltse „*A magyar erdészet érdekében*” a Pesti Napló -nak 1866. évi december 1-én megjelent számában cikket közölt, melyben az erdészet és a vadászat iránt érdeklődőket (vadászati egyesület akkor még nem volt) az egyesület feladatának és céljainak egy napilap keretében adható rövidebb ismertetésével, a közgyűlésen való részvételre és az egyesületbe való belépésre kérte fel.

Valójában még ma is, a már eltelt 40 év után a tiszteletnek és hálás elismerésnek érzésével gondolunk báró *Kemény Zsigmondra*, arra a nagy magyar íróra, ki akkor a Pesti Napló szerkesztője volt s aki helyeselve cikkünk célját és tartalmát, annak a nemzet akkori legtekintélyesebb napi lapjában a jelentősebb közlemények sorában adott helyet, hogy a figyelmet ezáltal is közérdekű közgyűlésünkre terelje és ilyképpen segítségünkre legyen.

Feladatunk volt még, a közgyűlést megelőző héten tagok gyűjtése végett az a kilincselés, mely erőssé és bátrakká szokta tenni azokat, kik a nemzeti közjónak kívánnak szolgálni s ennek érdekei felkarolására őszinte szívvel és hazafias érzéssel óhajtanak híveket szerezni.

Ennek a taggyűjtésnek célja az országgyűlési képviselők körére irányult s nevezetesebben ezek balközépi pártjára a Nádor utcái Tigris-szállodában (most az Adria biztosító társaság épülete) lévő klubhelyiségről akkor „Tigrisek”-nek nevezett képviselőkre terjedt. Mint mindig, úgy akkor sem voltak a képviselő urak könnyen megtalálhatók és az ez időben levő mozgalmas, izzó politikai élet körében nehezen is lehetett hozzájuk férni; de a klub előszobájának jövő-menőktől és szolgálktól elárasztott füstös helyiségében jutott még levegő az új tagot keresőnek, s telt a várakozásra idő attól a titkártól, ki saját előszavával kívánta az akkor általában tiszteltebb tekintélyben álló képviselő urak támogatását az újjáalakítandó egyeslet javára megnyerni, s azok határozott ígéretét óhajtott december 9-én való beváltásra magával elvinni.

A kilincselés bevégezése után, midőn a gyűlést megelőző szombat este a Nemzeti szállodában Divaldnak, Wagnernek és Gombossynak e sorok írója vacsora közben beszámolt, a legközvetlenebbül érdeklődőket is beleértve, összesen 37 tag biztosra vehető megjelenését mutatta ki, de ezek között még 19 volt olyan, akiket a gyűlést megelőző órában tartandó választmányi ülésen kellett előbb az egyeslet tagjai sorába felvenni. Ezek meg is jelentek mind, csupán kettő nem jöhetett el; jöttek azonban helyettük mások, kikre ugyan nem számíthattunk, de velünk szavaztak. Annyi bizonyos, hogy ügyünk hazafias céljának szentsége és igazságossága, s 37 ügybarátunk összetartása és ígéretének biztossága december 8-án este mindannyiunkat megnyugtatott arról, hogy többségünk lesz s a győzelem kétségtelen reményével tértünk álmra és mentünk másnap reggel Wagnerrel az új tagok felvételét s a közgyűlés elé terjesztendő éves jelentés elintézését teljesítő választmányi ülésre, mely a közgyűlés ideje előtti órában tartott meg.

Midőn a kitűzött időre délelőtt 10 órakor a közgyűlés tanácskozási termében megjelentünk s oda 2 ügybarátunknak kivételével eljöttek mindazok, kiknek ígéretét bírtuk és még többen is, s mert idegen érdekeknek hódolókat nem láthattunk, a szó legteljesebb értelmében örömtől dobogó szívvel vártuk a nagyérdemű tárgyalást!

A magyar erdészeti egyeslet fe. December 9-én Pest városában tartandó rendkívüli nagygyűlésének

Tárgysorozata

Délelőtt 10 órakor a gyűlés megnyitása

- 1. Jelentés az egyesletnek az utóbbi nagygyűlés óta történt ügyvezetéséről*
- 2. Az 1865-ös év Januari 1-én az 1866-ös év Junius 30-ig terjedő pénzügyi számadások előterjesztése*
- 3. A jövő évi költségvetés megállapítása*
- 4. Az egyeslet elnöke, alelnökei és választmányi tagok megválasztása*
- 5. A közelebbi rendes nagygyűlés helyének és idejének meghatározása*
- 6. Netaláni javaslatok az egyeslet céljok előmozdítására.*

*— Ügyvezető tekintetes Gombosy János úr
C. kir. kamara-ügyvédségi hivatalnok Pest-en —*

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR
K. szekció

Meghívó a Magyar Erdészeti Egyeslet 1866. december 9-i rendkívüli nagygyűlésére

gyűlés rendjén várt kimagasló pontra került a sor, Divald Adolf az ő meggyőző, meleg és magával ragadó előadása által, egyetértő határozatra bírta az egész közönséget, indítványai pedig elfogadatra mindaz; amit akkor hazánk erdészetének s annak jövőre való haladhatása érdekében egyesületi úton szükségesnek, jónak és hasznosnak tartottunk.

Az új igazgató-választmány, élén gróf Keglevich Béla elnökkel megbízott, hogy az újjáalkotott egyeslet alapszabályait szövegezze s azt a másnap délelőtt 10 órakor folytatólagosan tartandó közgyűlésnek előterjessze.

Így alakult meg az Országos Erdészeti Egyesület és így lett megteremtve az a szilárd épület, melynek homlokáról és falai közül a hazafias hűséggel, egyetértéssel, alapos tudás számbavételével, tárgyilagos bírálattal, az ország erdőbirtokosainak, s összes népességének is javát szolgáló akarattal, a legderekabb erdészek megoszthatatlan és soha szét nem forgácsolt erővel végzett munkásság hasznos tanácsainak és útmutatásainak kell a magyar erdészet körébe, a magyar állam területének minden vidékére elszállani, s amelyből örök időken át az erdőgazdaság haladásának, az erdészeti tudásnak, s a magyar erdészeti irodalomnak soha el nem oltható fáklyája kell, hogy fényesen világítson! Ami, hogy úgy legyen, búcsúzóul: szívünkől kívánjuk!

Budapest, 1906. december 1.

Forrás: *Erdészeti Lapok*, 1906. december

A közgyűlés az akkori kormányzati követelményeknek is megfelelően Kada Mihály kiküldött királyi biztos jelenlétében tárgyal, szám szerint 43-an voltunk jelen s az elnökségre és a 12 választmányi tagra beadott szavazatok legnagyobbszáma 39 volt. A tárgysorozat rendjében a jövő évi költségvetés megállapítása dr. Bartha Béla indítványára a sorrendben utolsónak helyeztetett azért, hogy abban az esetben, ha az egyeslet céljaira szolgáló javaslatok elfogadása következtében a költségvetés még változtatásokat igényelne, azok együttesen intéztessenek el.

Midőn a tár-